

Digitaliseringsavdelningen
Teresia Widigs Ahlin
08-6785500
teresia.widigs-ahlin@pts.se

Ert datum	Er referens
2020-02-25	Fi2020/00727/E4

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar – Långtidsutredningen 2019

PTS har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Långtidsutredningen 2019. Post- och telestyrelsen (PTS) har enligt 1 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen ett samlat ansvar inom postområdet och området för elektronisk kommunikation. Remissvaret omfattar frågor inom myndighetens ansvarsområde.

PTS delar utredningens bedömning om att IKT (informations- och kommunikationsteknik), har en stor betydelse för strukturomvandlingen. Samtidigt ser PTS två brister i utredningen:

- 1) Den digitala infrastrukturen ingår inte som en variabel i analysen. PTS menar att denna utgör en fundamental faktor för flera av de områden som utredningen omfattar och bör inkluderas i analyser och antaganden om den framtida utvecklingen.
- 2) Analyserna avseende digitalisering och automatisering bygger i huvudsak på data från 1996-2013.

I utredningen konstateras att ”En viktig dimension av ekonomisk jämlikhet är jämlikhet i möjligheter”. PTS vill lyfta att tillgång till robust digital infrastruktur – fast och mobilt bredband samt mobil kommunikation med god täckning är en förutsättning för alla typer av verksamhet och vardagsliv, i tätort och glesbygd, för individer, företag, ideell och offentlig sektor. Därmed är digital infrastruktur en fråga om överlevnad och utveckling för lands- och glesbygd och en av de viktigaste faktorerna för jämlikhet: ekonomisk, utbildningsmässig och social jämlikhet, liksom för delaktighet och trygghet. Digital infrastruktur är grundläggande för upprätthållande och utveckling av produktiviteten på regional, lokal, organisatorisk och individuell nivå. Se regeringens strategi Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi (N2016/08008/D)

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117 A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

<https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2016/12/sverige-helt-uppkopplat-2025---en-bredbandsstrategi/> .

samt regeringens digitaliseringsstrategi För ett hållbart digitaliserat Sverige - en digitaliseringsstrategi (N2017/03643/D)

<https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2017/05/for-ett-hallbart-digitaliserat-sverige---en-digitaliseringsstrategi/>

Möjligheterna för dem som kan utnyttja IKT är stora, både med avseende på framväxt av nya yrken samt nyetablering och omlokalisering av distansoberoende verksamhet med exempelvis e-handel, men även traditionella och platsberoende näringars utveckling och fortlevnad förutsätter digital infrastruktur, som jord- och skogsbruk, turistnäring etc.

Samtidigt ökar den relativa eftersläpningen för dem som inte kan ta tillvara dessa möjligheter, något som Långtidsutredningen 2019 förvisso beskriver. Dock är just tillgången till digital infrastruktur grundläggande för att dessa möjligheter ska kunna exploateras, vilket inte uppmärksammas i utredningen.

Vidare är digitalisering av offentlig förvaltning och övriga kommunala uppgifter likaledes beroende av IKT. Utredningen problematiserar utifrån bl.a. demografi, och ser risk för framtida brist på arbetskraft, vilket får konsekvenser för ojämlikhet i levnadsförhållanden mellan olika delar av landet. PTS vill även i detta sammanhang uppmärksamma vikten av digital infrastruktur, för att det i den mån det går, kunna digitalisera och automatisera olika moment inom vård och omsorg, skola/utbildning, med flera funktioner och tjänster - för en större jämlikhet över landet och mellan människor. I sammanhanget kan utredningen om välfärdsteknik i äldreomsorgen lyftas fram, som i sitt slutbetänkande Framtidens teknik i omsorgens tjänst (SOU 2020:14) bidrar till att sätta frågan i en samhällskontext.

Sammanfattningsvis kan brist på digital infrastruktur verka förstärkande i ojämlikheten och skynda på en negativ utveckling. Tillgång till digital infrastruktur kan verka kompenserande, främja utveckling och minska koncentrationen av människor och verksamhet i tätort samt ge bättre förutsättningar för utveckling och jämlikhet gentemot mindre orter, lands- och glesbygd. Därför menar PTS att det är svårt att förbigå digital infrastruktur som en variabel vid beräkning och uppskattning av jämlikhet. PTS anser att den nödvändiga strukturomvandlingen och möjliggörandet för företag att upprätthålla sin verksamhet och skapa nya arbetstillfällen utanför större tätorter kräver digital infrastruktur.

PTS noterar att de beräkningar och antaganden med avseende på digitalisering/automatisering och jobbdynamik i huvudsak baseras på data från 1996-2013. PTS menar att utredningens värde skulle öka, om den hade kompletterats med någon form av aktuell kvalitativ bild eller bedömning, om inte aktuella data finns tillgängliga. Vad har hänt på mer än ett halvt

decennium efter 2013, är det samma logik som råder? Vilka disruptiva tekniker kan eventuellt ha förändrat förutsättningarna eller förväntas göra det? PTS vill uppmärksamma på den explosionsartade utvecklingen som skett genom bl.a. AI och kommunikationsteknik de senaste åren, vilken har utgjort basen för nya företag, yrken, tjänster, processer och funktioner. Utredningen pekar på den strukturomvandling som medför att IKT-baserade entreprenörsföretag koncentreras i större tätorter, vilket gör lands- och glesbygden till förlorare. Hur långt har strukturomvandlingen kommit i olika delar av landet? I bilagan ”En regional analys av digitalisering och jobbdynamik i det svenska näringslivet” konstateras att ”...det är mycket svårt för politiker att bedöma vilka marknader och områden som är framtidens tillväxtmarknader”, vilket i sig tydliggör behovet av aktuella data.

Yttrandet har beslutats av divisionschefen Björn Blondell. I ärendets slutliga handläggning har även handläggaren Teresia Widigs Ahlin (föredragande) deltagit.